

ПРИЛОЖЕНИЕ
КЪМ СТАНОВИЩЕ
„РАЙОНИТЕ НА ПЛАНИРАНЕ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ НА НИВО NUTS 2“

Представените варианти за извеждане на нови райони са структурирани на база данни на Евростат за населението за 2021 г. и данни на Евростат за БВП на глава от населението, измерен по стандарт на покупателна способност (СПС) и среден БВП на глава от населението за ЕС-27 за 2021 г.

Тъй като към настоящия момент не са налични данни за 2022 г. за БВП по СПС на глава от населението по региони за ниво NUTS 2, вариантите са изготвени на основа на статистически данни за 2021 г. За процедурата за промени в класификацията NUTS, службите на Комисията ще използват данни само от Евростат - по тази причина при изчисленията се ползват техни данни.

Намирането на оптимален вариант, при който районите да отговарят на критериите за население и същевременно да позволяват съотношението между БВП на глава от населението, измерен по стандарт на покупателна способност (СПС) и изчислен въз основа на данни на Съюза за периода 2015-2017 г., и средния БВП на глава от населението за ЕС-27 през същия референтен период, да е в диапазона до 75 % е почти невъзможно. Към това се наслагва и изискването за минимални отклонения в показателите на всички райони в рамките на ЕС по отношение на брой население в районите. Следва да се отчитат и разработените и представени през 2017 г. варианти на нови райони на планиране.

В приложението са представени всички варианти, разработени и обсъждани при проведените в рамките на подготовката на настоящото становище дискусии със заинтересовани страни.

Вариант 1 с три района на планиране на ниво NUTS 2 - Западен, Северен и Южен, като при обособяването им относително високият БВП/глава от населението в област София-град е комбиниран с относително ниския БВП/глава от населението в текущия Северозападен район. Всички региони могат да бъдат класифицирани като „по-слабо развити региони“, за всеки от тях съотношението БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС е по-малко от 75%¹:

- Западен район, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София-област, Враца, Монтана, Видин, Плевен, Ловеч, Пазарджик, Смолян и Кърджали. Население - 3 189 287 души, съотношение 73.35%.
- Северен район, обхващащ областите: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра. Население - 1 537 567 души, съотношение 40.94%.
- Южен район, обхващащ областите: Пловдив, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас. Население - 1 805 263 души, съотношение 42.19%.

¹ Тъй като това е настоящата граница за определяне на интензитета на помощта в приложимите за ЕСИФ регламенти, но не е ясно какви ще са правилата за следващия финансов период.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Западен: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София-област, Враца, Монтана, Видин, Плевен, Ловеч, Пазарджик, Смолян и Кърджали	3 189 287	73.35
Северен: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра	1 537 567	40.94
Южен: Пловдив, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас	1 805 263	42.19

При този вариант, обаче, населението на Западния район надхвърля 3 млн. души и отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо – 0.39.

Вариант 2 с три района на планиране на ниво NUTS 2 – Западен, Северен и Южен, като при обособяването им относително високият БВП/глава от населението в област София-град е комбиниран с относително ниския БВП/глава от населението в текущия Северозападен район. Същият като Вариант 1, без област Кърджали в Западния район. При този вариант обаче, постигнатото съотношение БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС за Западния район е 75%, което вече не позволява класифицирането му като „по-слабо развит регион“. Същевременно, при изчисленията са използвани данни за 2021 г., а при

съпоставяне на данните за БВП/глава от населението за последните 7 години се наблюдава постоянен ръст, което ще се отрази и при данните за 2022 г. и 2023 г. Съответно постигнатото съотношение от 75% най-вероятно няма да се запази:

- Западен район, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София-област, Враца, Монтана, Видин, Плевен, Ловеч, Пазарджик и Смолян. Население – 3 049 468 души, съотношение 75.20%.
- Северен район, обхващащ областите: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра. Население – 1 537 567 души, съотношение 40.94%.
- Южен район, обхващащ областите: Пловдив, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 1 945 082 души, съотношение 41.53%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Западен: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, София-област, Враца, Монтана, Видин, Плевен, Ловеч, Пазарджик и Смолян	3 049 468	75.20
Северен: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра	1 537 567	40.94
Южен: Пловдив, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас	1 945 082	41.53

При този вариант обаче, населението на Западния район надхвърля 3 млн. души и отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо - 0.37.

Вариант 3 с три района на планиране на ниво NUTS 2, като при обособяването им относително високият БВП/глава от населението в област София-град е комбиниран с относително ниския БВП/глава от населението в областите Сливен, Хасково, Кърджали. При този вариант обаче постигнатото съотношение БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС за Западния район е 76%, което вече не позволява класифицирането му като „по-слабо развит регион“. Същевременно отчитаме, че при изчисленията са използвани данни за 2021 г., а при съпоставяне на данните за БВП/глава от населението за последните 7 години се наблюдава постоянен ръст, което ще се отрази и при данните за 2022 г. и 2023 г. Съответно постигнатото съотношение от 75% най-вероятно няма да се запази:

- Южен/Югозападен регион, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, Пазарджик, Смолян, Кърджали, Хасково, Сливен и Ямбол. Население - 2 754 723 души, съотношение 76.01%.
- Централен/Северозападен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, София-област, Плевен, Ловеч, Пловдив, Стара Загора и Габрово. Население – 1 960 483 души, съотношение 45.16%.
- Източен/Североизточен район, обхващащ областите: Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна, Силистра и Бургас. Население – 1 816 911 души, съотношение 41.35%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Южен/Югозападен: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град, Пазарджик, Смолян, Кърджали, Хасково, Сливен и Ямбол	2 754 723	76.01
Централен/Северозападен: Видин, Монтана, Враца, София област, Плевен, Ловеч, Пловдив, Стара Загора и Габрово	1 960 483	45.16
Източен/Североизточен: Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна, Силистра и Бургас	1 816 911	41.35

При този вариант обаче, отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо – 0.31.

Вариант 4 с три района на планиране на ниво NUTS 2 – Западен, Северен и Южен, като при обособяването им област София-град с относително висок БВП/глава от населението е комбинирана със съседни области, с оглед на факта, че населението от тези области има по-лесен достъп до пазара на труда в София-град, като същевременно за областите от текущия Северозападен район са осигурени по-добри възможности, обособявайки ги към Северния район. При този вариант обаче постигнатото съотношение БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС за Западния район е почти 95%, което го класифицира като „регион в преход“ и по този начин запазва текущото неблагоприятно положение за областите Благоевград, Кюстендил и Перник:

- Западен район, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град и София-област. Население – 2 024 977 души, съотношение 94.62%.
- Северен район, обхващащ областите: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна, Силистра, Плевен, Ловеч, Враца, Монтана и Видин. Население – 2 233 895 души, съотношение 40.14%.
- Южен район, обхващащ областите: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 2 273 245 души, съотношение 40.38%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Западен: Благоевград, Кюстендил, Перник, София-град и София-област	2 024 977	94.62
Северен: Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна, Силистра, Плевен, Ловеч, Враца, Монтана и Видин	2 233 895	40.14
Южен: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас	2 273 245	40.38

При този вариант обаче, отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо – 0.27.

Вариант 5 с обособяване на област София-град в отделен район. Конструирани са още два планови района на ниво NUTS 2 - единият е на север от билото на Стара планина, който включва настоящите Северозападен, Северен централен и Североизточен райони, както и част от текущия Югозападен район (София област). Вторият е на юг от билото на Стара планина и включва настоящите Южен централен, Югоизточен райони и част от текущия Югозападен район (областите Благоевград, Перник и Кюстендил). При този вариант двата големи района - Северен и Южен, се класифицират като „по-слабо развити региони“, поради факта, че съотношението

БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС за Западния район е около 40%, но процентът за София-град надхвърля 100. Същевременно следва да се отчете, че на територията на София-град има отлично изграден капацитет за работа по европейски фондове и програми, инфраструктурни обекти от съществено значение и голямо население. Всички те ще бъдат засегнати от по-ограничените възможности за финансиране.

При този вариант и трите района отговарят на критерия за население, т.е. всеки от тях е в диапазона от 800 000 до 3 млн. души.

- Северен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, София-област, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра. Население – 2 467 680 души, съотношение 41.47%.
- Южен район, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 2 793 223 души, съотношение 39.16%.
- София-град, с население от 1 271 214 души и съотношение от 130.53%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Северен: Видин, Монтана, Враца, София-област, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра	2 467 680	41.47
Южен: Благоевград, Кюстендил, Перник, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас	2 793 223	39.16
София- град	1 271 214	130.53

При този вариант обаче, отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо – 0,37. Тъй като районирането се извършва за целите на сравнимост на статистическата информация, отклонението следва да бъде минимално.

Вариант 6 с обособяване на два планови района на ниво NUTS 2 - единият е на север от билото на Стара планина, който включва настоящите Северозападен, Северен централен и Североизточен райони, както и част от текущия Югозападен район (София-област и София-град). Вторият е на юг от билото на Стара планина и включва настоящите Южен централен, Югоизточен райони и част от текущия Югозападен район (областите Благоевград, Перник и Кюстендил). При този вариант и двата района – Северен и Южен, се класифицират като „по-слабо развити региони“ поради факта, че съотношението БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС и за двата района е под 75%. При този вариант обаче населението в Северен район надхвърля 3 млн. души:

- Северен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, София-област, София-град, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра. Население – 3 738 894 души, съотношение 70.52%.
- Южен район, обхващащ областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 2 793 223 души, съотношение 39.16%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Северен: Видин, Монтана, Враца, София-област, София-град, Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Шумен, Разград, Търговище, Добрич, Варна и Силистра	3 738 894	70.52
Южен: Благоевград, Кюстендил, Перник, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен, Ямбол и Бургас	2 793 223	39.16

При този вариант отново отклонението от средния за Европа брой на населението в районите от NUTS 2 е високо – 0.80.

Вариант 7 е разработен и представен още през 2017 г. При него са обособени пет планови района на ниво NUTS 2, като София-град отново е отделен район. С изключение на София-град, всички останали четири района - Северен, Южен, Източен и Западен, се класифицират като „по-слабо развити региони“, поради факта, че съотношението БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС и за двата района е под 75%. Всеки от районите отговаря на критерия за брой население, като отклонението е изключително малко (-0,02).

- Западен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, София област, Кюстендил, Перник и Благоевград. Население - 1 104 916 души, съотношение 40.14%.
- Северен район, обхващащ областите: Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе,

- Разград, Търговище и Силистра. Население – 1 148 925 души, съотношение 37.84%.
- Южен район, обхващащ областите: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен и Ямбол. Население – 1 894 840 души, съотношение 39.58%.
 - Източен район, обхващащ областите: Шумен, Добрич, Варна и Бургас. Население – 1 112 222 души, съотношение 43.96%.
 - София-град, с население от 1 271 214 души и съотношение от 130.53%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Западен: Видин, Монтана, Враца, София-област, Кюстендил, Перник и Благоевград	1 104 916	40.14
Северен: Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново, Русе, Разград, Търговище и Силистра	1 148 925	37.84
Южен: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали, Стара Загора, Хасково, Сливен и Ямбол	1 894 840	39.58
Източен: Шумен, Добрич, Варна и Бургас	1 112 222	43.96
София-град	1 271 214	130.53

Вариант 8 е разработен и представен още през 2017 г. При него са обособени пет планови района на ниво NUTS 2, като София-град е в Югозападния район, както е в текущия вариант. С изключение на Югозападния район, всички останали четири района - Северозападен, Североизточен, Югоизточен и Южен централен, се класифицират като „по-слабо развити региони“ поради факта, че съотношението БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС и за двата района е под 75%. При този вариант освен, че Югозападният район се запазва в сегашното си положение на „регион в преход“, Северозападният район е с население под 800 хил. души. Отклонението обаче е изключително малко (+0,02).

- Северозападен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч и Габрово. Население – 795 389 души, съотношение 39.38%.
- Югозападен район, обхващащ областите: София-град, София-област, Кюстендил, Перник и Благоевград. Население – 2 024 977 души, съотношение – 94.62%.
- Североизточен район, обхващащ областите: Велико Търново, Русе, Разград, Търговище, Силистра, Шумен, Добрич и Варна. Население – 1 438 506 души, съотношение 40.56%.
- Югоизточен район, обхващащ областите: Стара Загора, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 959 331 души, съотношение 44.41%.
- Южен централен район, обхващащ областите: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали и Хасково. Население – 1 313 914 души, съотношение 37.43%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Северозападен: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч и Габрово	795 389	39.38
Югозападен: София-град, София-област, Кюстендил, Перник и Благоевград	2 024 977	94.62
Североизточен: Велико Търново, Русе, Разград, Търговище, Силистра, Шумен, Добрич и Варна	1 438 506	40.56
Югоизточен: Стара Загора, Сливен, Ямбол и Бургас	959 331	44.41
Южен централен: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали и Хасково	1 313 914	37.43

Вариант 9 е разработен и представен още през 2017 г. Същият като Вариант 8, само област Велико Търново е присъединена към Северозападния район. При този вариант отново са обособени пет планови района на ниво NUTS 2, като София-град е в Югозападния район, както е в текущия вариант. С изключение на Югозападния район, всички останали четири района – Северозападен, Североизточен, Югоизточен и Южен централен, се класифицират като „по-слабо развити региони“, поради факта, че съотношението БВП/глава от населението за региона към средния БВП/глава от населението на ЕС и за двата района е под 75%. При този вариант Югозападният район се запазва в сегашното си положение на „регион в преход“, всички райони отговарят на критерия за население и отклонението е най-малко (+0,01).

- Северозападен район, обхващащ областите: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово и Велико Търново. Население – 1 004 547 души, съотношение 39.14%.
- Югозападен район, обхващащ областите: София-град, София област, Кюстендил, Перник и Благоевград. Население – 2 024 977 души, съотношение – 94.62%.
- Североизточен район, обхващащ областите: Русе, Разград, Търговище, Силистра, Шумен, Добрич и Варна. Население – 1 229 348 души, съотношение 40.96%.
- Югоизточен район, обхващащ областите: Стара Загора, Сливен, Ямбол и Бургас. Население – 959 331 души, съотношение 44.41%.
- Южен централен район, обхващащ областите: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали и Хасково. Население – 1 313 914 души, съотношение 37.43%.

Район	Население, Евростат, 2021 г.	БВП – СПС, % от ЕС-27, 2021 г., Евростат
Северозападен: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Ловеч, Габрово и Велико Търново	1 004 547	39.14
Югозападен: София-град, София-област, Кюстендил, Перник и Благоевград	2 024 977	94.62
Североизточен: Русе, Разград, Търговище, Силистра, Шумен, Добрич и Варна	1 229 348	40.96
Югоизточен: Стара Загора, Сливен, Ямбол и Бургас	959 331	44.41
Южен централен: Пазарджик, Пловдив, Смолян, Кърджали и Хасково	1 313 914	37.43

